

1- EN COMPANYIA DE LLUC, EL PAGÀ CONVERTIT, PEL CAMÍ SEGUINT JESÚS

Fa quinze dies, amb la crida a la fe en Déu, el Senyor de l'impossible, i a la humilitat del servei que Jesús adreçava als seus deixebles, (Lc 17, 5-10) abordàvem una nova etapa del seu gran viatge vers Jerusalem (9, 51 a 19, 28)

Diumenge passat, meditàvem la trobada de Jesús amb deu leprosos, dels que, només un dels curats, un samarità, retornà per donar glòria a Déu, i, es prosternà als peus de Jesús, pogué escoltar: Aixeca't i ves-te'n . La teva fe t'ha salvat.

Avui, acabam aquesta seqüència amb la paràbola de la viuda i el jutge injust (Lc 18, 1- 8).

2. BONA NOVA PER AVUI:

Unes lectures que ens exhorten a una pregària confiada i perseverant:

+ Pregària confiada i perseverant com la de Moisès a Rafidim – el lloc on les mans s'afebleixen- durant la travessa del desert. Quan l'exèrcit dels hebreus lluita contra Amelec, el vell relat bíblic ens fa descobrir que el vertader combat no es dona a la plana, en el confrontament dels guerrers, sinó al turó, on Moisès prega: portant el bastó de Déu, està sostingut per Aaron i Hur, amb les mans alçades fins a la posta del sol. I conclou el text sagrat: Josuè triomfà sobre els seus enemics (Primera lectura).

+ Pregària confiada i perseverant, com la de la viuda de la paràbola evangèlica, que, sense defallir, ve a demanar al jutge que no respectava Déu i es burlava dels homes, de fer justícia contra el seu adversari. Sí, conclou Jesús, un jutge injust a la fi cedeix davant de la insistència de la viuda, perquè no l'empipi i el molesti, amb molta més raó, Déu farà justícia als seus que criden dia i nit (Evangeli).

+ Pregària confiada i perseverant, nodrida pels textos sagrats de l'Esriptura, a la qual Pau convida el seu jove deixeble Timoteu. Així aquest responsable de comunitat cristiana, encarregat de proclamar la Paraula a temps i contratemps en la fidelitat a la tradició rebuda dels apòstols, estarà ben armada per a un bon treball (segona lectura).

LA TAULA DE LA PARAULA

Primera lectura

APROFUNDIR AQUEST TEXT

Travessant el desert després de l'alliberament de l'esclavitud d'Egipte, el poble hebreu havia establert el seu campament a Rafidim; un lloc el nom simbòlic del qual significa "el lloc on les mans s'afebleixen", el lloc on val més no deixar-se sorprendre per l'enemic.

Com que no hi ha aigua, el poble murmura. Contra Moisès: *Dóna'ns beure... Perquè ens as fet pujar d'Egipte? És per a fer-nos morir de set amb els nostres fills i els nostres ramats?* Contra Déu mateix: El Senyor és amb nosaltres o no hi és? (Ex 17, 1-7).

Per ordre de Déu, Moisès colpeja la roca amb el bastó de Déu (Emmunah" en hebreu)- el bastó on un es sosté i s'aguanta- ha donat el mot AMÉN que expressa la fe – confiança en la fidelitat de Déu) i en brolla l'aigua.

És llavors que succeeix l'atac dels amalequites, tribus del Néguev, enemic primordial d'Israel. Immediatament, Moisès reparteix les tasques:

+ Josuè, de qui en trobam la primera menció, s'enfrontarà a l'enemic al davant dels home que ha escollit.

+ Pel que fa a Moisès, lliurarà el combat de la pregària *dal del turó amb la vara de Déu a la mà,»*, el mateix bastó de Déu que desfer mà les plagues d'Egipte, partí en dos el Mar Roig, féu bollar l'aigua de la roca, significa aquí, en la mà de Moisès, que és Déu qui dóna la victòria.

- La batalla a la plana no serà descrita. Contràriament, tota l'atenció es dirigeix a Moisès que "amb els braços alçats", (aquesta actitud es mencionada 5 vegades en uns pocs versets) prega sens parar, amb l'ajut d'Aharon i Hur, a dalt de la muntanya. És d'ell, en darrer remat, de la seva perseverança en la pregària que en depèn l'èxit de l'exèrcit: *Mentre Moisès mantenia les mans alçades, guanyava Israel, però quan abaixava les mans per reposar, guanyaven els amalequites.*

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

El LECTOR, que s'haurà pres temps per preparar la lectura, s'esforçarà en distingit, en la seva proclamació:

EL CONTEXT de l'episodi: (el poble caminava pel desert...)

L'ATAC sorpresa dels amalequites: *En aquells dies, els amalequites anaren a Rafidim per atacar el poble d'Israel.*

I el repartiment de tasques entre Josuè i Moisès:

Moisès digué a Josuè: «Recluta homes de guerra i demà al matí surt a combatre contra els amalequites.

Jo m'estaré dret dalt del turó amb la vara de Déu a la mà,»

LA PREGÀRIA DE MOISÈS:

Mentre Moisès mantenia les mans alçades, guanyava Israel, però quan abaixava les mans per reposar, guanyaven els amalequites.

LA VICTÒRIA D'ISRAEL:

(Josuè complí les ordres de Moisès i començà la batalla contra els amalequites. Moisès, Aharon i Hur pujaren dalt el turó. A la fi les mans ja li pesaven massa per poder mantenir-les alçades. Llavors li acostaren una pedra, s'hi assegué, i Aharon i Hur, un a cada banda, li aguantaven les mans.)

Així pogué mantenir les mans immòbils fins a la posta del sol, i Josuè derrotà els amalequites i abaté els seus homes amb l'espasa.

SALM 120

El salm 120 és un dels “salmes graduals”, aquests salms que es cantaven caminant en pelegrinatge a Jerusalem i el seu Temple. No emmascara cap dificultat i riscos de la tasca: camins pedregosos, cops de mà de bandolers a l'abric de la nit, bèsties salvatges, esclat del sol durant el dia, i de la lluna durant la nit. Però no para de celebrar el Senyor que vetlla el seu poble al llarg del camí, *El Senyor guarda tots els teus passos ara i per tots els segles.*

Un salm molt marcat

- Gràcies a mots- ganxo, que constitueixen com la trama: socors (2 vegades), no dorm (2 vegades), guardià (3 vegades)
- Ell et guardarà (3 vegades),

Gràcies a l'alternança

+ entre la veu del qui parteix en pelegrinatge: Alç els ulls a les muntanyes

+ i la de la comunitat que l'encoratja: no deixa relliscar el teu peu.

SEGONA LECTURA

APROFUNDIR AQUEST TEXT

Amb la dirigida a Titus, les cartes a Timoteu són anomenades tradicionalment “pastorals” perquè s'adrecen a pastors, responsables de comunitats cristianes, a les que donen consignes. Així ens dibuixen la manera amb que, al començament de l'Església, es concebia el paper d'aquests responsables, del que en forma part Timoteu.

El passatge que llegim avui recorda, amb força, quina és la missió primera i essencial de l'Església: Proclamar la Paraula, i fer-o, a temps i a contratemps.

És per això que el responsable de comunitat ha de començar – com Timoteu hi ha estat iniciat des de petit per la seva mare Eunice, i la seva àvia, Lois (2 Tim 1, 5)- per freqüentar regularment els textos sagrats. Aquests textos, ell els rep de la tradició de l'Església; no els ha de tractar i manipular a la seva manera:

En les seves recomanacions sempre actuals, a través de les quals les idees – força desenvolupades pel concili Vaticà II i especialment en la seva Constitució sobre la Litúrgia i la seva reforma del leccionari: L'Esclusura serà als ulls de tots la font permanent de la vida espiritual, la base essencial de la transmissió de la doctrina cristiana, la medul·la de tota formació teològica. (Preliminars del leccionari nº 10)

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

El lector s'haurà fixat en LES DUES PARTS d'aquest text:

- Una vida totalment NODRIDA PER LA PARAULA DE DÉU:
- *Estimat, persevera en la doctrina que has après i has acceptat amb tota confiança, recordant qui són, els qui te l'han ensenyada; des de menut coneixes les Sagrades Escripures que tenen el poder de donar-te la saviesa que duu a la salvació a través de la fe en Jesucrist.*
- *Tota l'Esclusura és inspirada per Déu i és útil per a ensenyar, convèncer, corregir i educar en el bé, perquè l'home de Déu sigui madur, sempre a punt per a tota obra bona.*
- Una MISSIÓ que consisteix essencialment en PROCLAMAR LA PARAULA DE DÉU

Missió recordada amb gran solemnitat:

- *Davant de Déu i de Jesucrist, que ha de judicar els vius i els morts, i pensant en la seva manifestació i en el seu Regne,*
- *t'adverteixo formalment que proclamis la paraula de l'Evangeli: insisteix en tot moment, tant si és oportú com si no ho és, mira de convèncer la gent, reprèn,*
- *anima'ls, esperant amb tota paciència, com un mestre que sap ensenyar.*

COMENTARI A L'EVANGELI

Caminant vers Jerusalem, Jesús primer ha respost la pregunta dels fariseus sobre la vinguda del Regne de Déu (17, 20-21). Després dirigeix als seus deixebles un ensenyament sobre el dia del Fill del l'home (17, 22-35). Interrogat per ells sobre el lloc d'aquest dia, els respon amb una paràbola que cal pregar sempre sense descoratjar-se.

Dos personatges es posen en escena:

- D'una part, una viuda, tipus en tota la Bíblia, sers sense defensa, vulnerables, blanc de nombrosos abusos. Ex 22, 21-23
- El nombre de passatges anàlegs en la Llei i els Profetes prova fins a quin punt les viudes podien ser objecte d'exploació a Israel.

La viuda de la paràbola no parant d'anar al jutge, comenta D. McBride... Ella demana que se li faci justícia contra un adversari que aquí no és nomenat; ella es dirigeix al jutge no perquè el castigui, sinó per fer valer la seva requesta... Ella no pot més que comptar totalment en ella, per aconseguir la justícia de la que en té desesperadament necessitat. És massa pobra per pagar la justícia i és una dona massa ordinària per poder influenciar el desenvolupament del procés: tot el que posseeix és la legitimat de la seva causa i la seva obstinació (Les paraboles de Jesús, 181).

A l'altra part hi ha un "jutge", personatge principal de la paràbola, qui, encarregat de judicar en nom de Déu, no temia Déu ni cap altra persona. Home sense fe i sense llei, durant molt temps refusa escoltar aquesta viuda llastimosa i pidolant. Quan al final accedeix a les seves súpriques, no és per raons humanitàries o per motius de consciència, sinó per pur egoisme: *aquesta viuda és tan pesada que li hauré de fer justícia; si no, anirà venint fins aquí fins que no podré aguantar-més".*»

- Comenta D. McBride: *Per la insistència expressada per les seves paraules, la viuda posa a prova la resistència del jutge. La seva indiferència calculada envers ella troba la seva insistència decidida. Al final d'un poc de temps, ell pensa que no el deixarà en pau i que continuarà venint davant seu, fins que aconseguixi el que demana. Davant d'aquesta perspectiva sense fi, el jutge decideix fer-li justícia.... El jutge tem que la seva perpètua tenacitat el cansi: per a preservar la seva pròpia salut, fa justícia a la petició de la viuda... Tot l'afer a esdevingut massa llastimós pel jutge egoista; així la raó que l'obliga a fer justícia ve de la seva persona, per preservar la seva pròpia pau. (o. c. 183).*

... a l'actitud paternal de Déu que "farà justícia":

- I vet aquí l'aplicació solemne introduïda per: *I el Senyor digué...*

La fosca pintura que a dibuixat d'aquest jutge sense justícia permetrà a Jesús posar millor a la llum, per contrast, la sol·licitud afectuosa del Pare envers tothom. Si un jutge així, que no respecta Déu i es burla dels homes, acaba per fer justícia a la petició d'una pobra dona obstinada, amb molta més raó Déu escoltarà les nostres pregàries, ell que és bo amb els ingrats i amb els dolents (6, 26).

Així, doncs, aquesta paràbola no ens diu d'entrada com ens hem de comportar nosaltres amb Déu, sinó com ell es comporta amb nosaltres. La

contemplació de la bondat amb la que Déu escolta els crits dels seus amics els a d'invitar a una pregària més confiada, més perseverant, que no tem de fer-se com la de la viuda, insistent i inoportuna.

El discurs acaba amb una nova menció de la vinguda del Fill de l'home al final dels temps: *Però quan el Fill de l'home vindrà, ¿creieu que trobarà fe a la terra?»*. Una exhortació patètica adreçada als seus deixebles, a romandre fermes en la fe, infatigables en la seva esperança, perseverants en la pregària. La temptació que es presentarà a Pere i els seus companys (22, 32 i 22, 46), la que afrontarà Jesús en la seva agonia i de la que en triomfarà, l'Església la coneixerà també, al llarg de la seva història. També ella, com Jesús i els seus apòstols han de vetllar en la pregària.

Conclou H. Cousin: *El tema de la pregària, està lligat al de la fe, al de la fidelitat concreta i perseverant. Si, al llarg de la història, els cristians no preguen sense perdre el coratge, si una súplica incessant no nodreix les seva vida de fe, Jesús no trobarà cap fidelitat entre aquells que es refereixen a ell, quan ell vindrà... Cadascun dels membres de l'Església, al llarg dels temps, haurà de respondre la pregunta feta per Jesús aquí (L'Évangile de Luc, 235).*